

Vizsgálat a fővárosi éjszakai szórakozóhelyek erőszakos kriminalitási helyzetéről

A kutatás fő célkitűzése a fővárosi éjszakai szórakozóhelyek sajátos világának, mindenekelőtt erőszakos kriminalitási helyzetének felmérése, a fiatalokat fenyegető veszélyek feltárása, a biztonságos szórakozás előmozdítása volt. A budapesti éjszakai élet és a fiatalok szórakozási kultúrája jelentősen megváltozott. Gyakorikak a csekélyebb súlyú erőszakos cselekmények, túlnyomó többségük azonban nem jut a hatóságok tudomására, a szórakozóhelyek biztonsági személyzete ugyanis jellemzően rendőrségi beavatkozás nélkül kezeli őket. Bár a West-Balkánban történt tragédia óta némileg javult a biztonsági helyzet, több helyen továbbra is jóval többen vannak a megengedettnél, ami néhány épület műszaki-biztonságtechnikai jellemzői miatt különösen veszélyes.

A fővárosi szórakozóhelyek erőszakos kriminalitási helyzete című kutatást¹ – azon túlmenően, hogy az e jelenséget érintő vizsgálatra az Országos Kriminológiai Intézet immár több mint fél évszázados fennállása alatt még nem került sor – két, a közelmúltban bekövetkezett, az éjszakai szórakozóhelyek világához kapcsolódó tragikus eset indukálta, illetve tette időszerűvé.

Először is a Marian Cozma megölésének körülményei, az ennek nyomán a társadalomban megfogalmazódó kérdések és a kialakult morális pánikhangulat. Marian Cozmát, az MKB Veszprém kézilabdacsapat és a román válogatott 211 cm magas játékosát 2009. február 8-án támadták meg a veszprémi Patrióta Lokálban, majd a szórakozóhely előtt szíven szúrták. A segítségére siető két csapattársa is súlyosan megsérült. Az eset hatalmas megdöbbenést, óriási felháborodást keltett, és ideológiai alapot szolgáltatott a büntetőpolitika szigorítására irányuló törekvéseknek, mindenekelőtt az úgynevezett „három csapás” törvénytervezetnek is.²

Az események következtében sokakban – nem ok nélkül – felvetődött a kérdés: mennyire biztonságosak az éjszakai szórakozóhelyek, biztonságban tudhatjuk-e ott a gyermekeinket, ha még a sportembereket is súlyos, végzetes támadás érheti.

---

¹ A kutatásban külső szakértőként közreműködött Zavarkó Mihály, valamint részt vett benne Balku Anett és Gedeon Valéria.

² Emlékeztetes előzmény: Simon Tibor népszerű futballedző – korábbi válogatott labdarúgó – életét is egy szórakozóhelyen kezdődő konfliktus után oltották ki a budapesti Mammut II. oldalában lévő Café Allure előtt, 2002. április 20-án.

Újabb tragédia történt az egykori Skála Metró épületében *West-Balkán* néven üzemelő ifjúsági szórakozóhelyen, ahol 2011. január 15-én éjjel háromezer fiatal zsúfolódott össze, pánik tört ki, és a tömeg halálra tiport három fiatal lányt.

A döbbenet nyomán a kormány szigorúbb szabályozást vezetett be a *lex West-Balkán*nak aposztrofált, a zenés, táncos rendezvények működésének biztonságosabbá tételéről szóló, március 8-án elfogadott 23/2011-es kormányrendelettel, a szülők pedig riadóláncot hoztak létre a szórakozni induló gyermekeik testi épségének megóvása érdekében.³

Úgy véltük, a lehetőségekhez képest érdemes feltérképezni az éjszakai szórakozóhelyek sajátos világának kriminalitási helyzetét, már csak azért is, mert az utóbbi években – különösen a fővárosban – jelentősen megváltoztak és kibővültek a szórakozási lehetőségek. Több tucat, különböző nivójú éjszakai szórakozóhely – romkocsmá, diszkó, pub, night-club – várja a vendégeket, közöttük egyre több a külföldi, elsősorban nyugat-európai, a hétvégi bulizásra, legény-/leánybúcsúra hazánkban tartózkodó fiatal.⁴

Kutatásunkban alapvetően a kérdéskör három szegmensét kívántuk vizsgálni: az éjszakai szórakozás biztonsági kockázatait, valamint ezzel kapcsolatban az üzemeltetők és a vendégek attitűdjét.

Arra kívántunk fényt deríteni, hogy egy sokszínű, kulturális és szabadidős kínálatban, szórakozási lehetőségekben gazdag multikulturális metropolisban melyek az egyes személyekre leselkedő valós – főként erőszakos jellegű – kriminális veszélyek a népszerű éjszakai szórakozóhelyeken. Igyekeztünk megtudni azt is, hogy miként vélekednek a szórakozóhelyek biztonságáról azok üzemeltetői; mit tesznek a biztonság előmozdításának érdekében; mi a kérdéskörrel foglalkozó szakemberek véleménye; valamint meg akartuk ismerni a vendégek ez irányú tapasztalatait is.

Végső soron választ szeretnénk volna kapni arra is, hogy miként lehetne megelőzni ezeket a veszélyes helyzeteket és nemkívánatos cselekményeket.

---

³ Gedeon V.: Veszélyes ifjúság? A kontrollmodell lehetséges hatásai az ifjúsági színterekre. In: Közbiztonság és társadalom. Magyar Kriminológiai Társaság, Budapest, 2011, 297–306. o. [Kriminológiai Közlemények 69.]

⁴ A világ egyik legnagyobb útikönyvkiadója, a Lonely Planet által 2011 novemberében meghirdetett szavazáson – amely húsz ország száz klubjáról, bárjáról, kocsmájáról szólt – a budai A38 állóhajó nyerte el a világ legjobb klubja címet, a második a rotterdami De Witte Aap, a harmadik pedig a szintén budapesti Szimpla Kert lett. Az A38 a világ legjobb klubja a Lonely Planet szavazásán. [origo], 2012. február 21. <http://www.origo.hu/kultura/20120221-az-a38-hajo-lett-a-vilag-legjobb-klubja.html>

A kutatás módszere

A kutatás *első fázisa* terepkutatáson, a kutatók által tervezetten végrehajtott személyes résztvevő megfigyelésen alapult, a különböző típusú és kategóriájú, más-más vendéglátóhely-besorolású éjszakai szórakozóhelyeken, hétfégi, éjszakai, előre be nem jelentett időpontokban.⁵ E látogatásokon kerítettünk sort a *szórakozóhelyek üzemeltetőivel, vezetőivel* való beszélgetésre és a készített kérdőívek kitöltésére is.⁶

A kutatás *második szakasza feltáró jellegű vizsgálattal a látogatók, fogyasztók* attitűdjének megismerését célozta. Ez alapvetően a számukra készített kérdőívek kitöltéséből, majd értékeléséből állt. A kérdőíves felmérés arra fókuszált, hogy a szórakozóhelyeket igénybe vevők milyen szórakozási formákban oldódnak fel, szerintük milyen veszélyeknek vannak kitéve, felismerik-e egyáltalán ezeket, hogyan próbálják a kockázatokat, a konfliktushelyzeteket elkerülni, véleményük szerint hogyan lehetne az atrocitásokat, kriminalizált szituációkat minimalizálni, megelőzni.⁷

A vendégek véleményének megismerése módszertanilag különösen nagy problémát jelentett, mivel azt a kézenfekvőnek tűnő megoldást, hogy az éjszakai szórakozóhelyeken jelen lévő fogyasztókat részletes kérdőív alapján kérdezzük ki, a vizsgált jelenség specialitása következtében nem lehetett alkalmazni.⁸ Így a fogyasztói kört más irányból és olyan módon kellett megkeresnünk, amely lehetővé teszi a kérdőívek lehető legnagyobb mértékben hiteles kitöltését, valamint azok visszaérkezését. A kutatás e szakaszában ezért a látogatói kör korosztály-specifikusságát tekintve is meghatározónak számító fiatal, elsősorban a 18 és 23 év közötti korosztályt céloztuk meg, olyan módon, hogy a kérdőíveket a fővárosi középiskolák utolsó évfolyamain tanulók, valamint egyetemi hallgatók töltötték ki.⁹ Mindkét kérdőív (a személyzeti kérdőív 29, illetve a vendégeknek készült

⁵ Előzetesen formális és informális információkat szereztünk be a felkeresett szórakozóhelyekről, valamint több esetben vendégként, „inkognitóban” feltérképeztük az adott üzletet, és a tapasztalatainkat összevetettük az üzemeltetők által elmondottakkal.

⁶ Az üzemeltetőknek készített kérdőívek kitöltése is természetesen önkéntes volt, és garantáltuk az anonimitást. A felkeresett szórakozóhelyek közül három helyen háritották el a kérésünket, és nem kívántak segítséget nyújtani a kutatásunkhoz.

⁷ Az előkutatásra 2010 őszén került sor. A kutatás első szakaszát túlnyomórészt 2011 első félévében, második részét 2011 második félévében folytattuk le.

⁸ A résztvevő megfigyelés körében rövidebb, néhány kérdésre szorítókozó egyéni beszélgetésekre mindemellett sor került.

⁹ A kutatás következő, 2012. évi szakaszában tervezzük a vendégkérdőívek kitöltésének megszervezését oktatási intézményeken kívül is, tanulmányaikat már befejező, szórakozóhelyeket látogató fiatal

kérdőív 36 kérdése) tartalmazott nyílt, zárt, félig zárt, alternatív válaszlehetőséget nyújtó és kifejtős, esszé jellegű kérdéseket is.

A kutatás egyik deklarált fő célja éppen a fiatalokat fenyegető veszélyek feltárása, a biztonságos szórakozásuk előmozdítása, az ezekkel kapcsolatos körülmények felmérése volt. A két terület (szórakozóhelyek, illetve a vendégek) populációs mintavételét tekintve megpróbáltuk a felmérést olyan módon megszervezni, hogy mind földrajzilag (a főváros különböző területeit érintve), mind minőségileg (különböző típusú szórakozóhelyek, illetve oktatási intézmények kiválasztása révén), a minta volumenét is figyelembe véve, olyan kvalitatív eredményekhez juthassunk, amelyek megfelelő módon tükrözik a vizsgált jelenség sajátosságait.

A kutatói munka érvényessége (validitása) és eredményessége tekintetében a bipoláris anonim kérdőívek kitöltése – a vendéglátóhelyek üzemeltetői; valamint a vendégek (fogyasztók) részéről – önkéntes és névtelen volt, a kapott információkat nem egyénileg, hanem a többi válaszadóval együtt, összesítve értékeltük, vagyis a kutatásban részt vevők nem kerülhetnek semmilyen joghátrányba, amit az adat-szolgáltatás során – annak többoldalú szenzitivitása miatt – minden esetben hangsúlyoztunk is.

Összességében 24 különböző típusú szórakozóhely (diszkó, romkocsmá, rockklub, pub, éjszakai étterem stb.) tekintetében 14 interjút készítettünk, illetve kérdőívet vettünk fel.¹⁰ A vendégek által kitöltött és elemzett kérdőívek száma 662 volt (536 középiskolás és 126 egyetemi hallgató).

Az említett módszereken kívül a kutatás része volt a 2011. június 30-án az Országos Kriminológiai Intézetben általunk szervezett *szakmai kerekasztal-műhelybeszélgetés* is, amelynek célja a kérdéskörben járatos szakemberek gyakorlati és elméleti tapasztalatainak feltárása, megvitatása volt. E rendkívül sikeres rendezvényen 19 szakember¹¹ vett részt, fejtette ki a témakörrel kapcsolatos véleményét,

---

fel nőttek körében, kontrollcsoport jelleggel (például pénzügyintézetek, nagyobb cégek, üzemek alkalmazottainál stb.).

¹⁰ Az egyik interjúalanyunk hét, egy másik négy, egy harmadik pedig két neves éjszakai szórakozóhely üzemeltetésében volt érdekelt. Az általunk felkeresett éjszakai szórakozóhelyek közül három esetben az anonimitás garantálása ellenére sem kívántak az üzemeltetők a kutatásban közreműködni.

¹¹ Jelen voltak többek között a BRFK Szervezett Bűnözés Elleni Főosztály főosztályvezetője és osztályvezetője; a BRFK Információs Főosztályának főosztályvezetője; a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamara elnöke; az Országos Polgárőr Szövetség alelnöke; a Fővárosi Bíróság tanácsvezető bírója; a BM Rendészeti Vezetőképző és Kutatóintézetének csoportvezetője; a Budapesti I. és XII. Kerületi Ügyészség vezetőhelyettese; a Budapesti VI. és VII. Kerületi Ügyészség csoportvezető ügyésze; a Fővárosi Főügyészség ügyésze; a Rendőrtiszti Főiskola oktatója, szociológusok, pszichológus, kriminológus, valamint természetesen a kutatás résztvevői.

tapasztalatait, ezeket a kutatásunkban ugyancsak hasznosítani tudtuk. A kerekasztal-beszélgetésen is egyértelművé vált a téma és a kutatás időszerűsége, jelentősége, a folyamatos helyzetelemzés és a szakemberek közötti kapcsolattartás szükségessége.

A szakemberek helyzetértékelése

A kérdéskörrel, annak különböző szegmenseivel foglalkozó szakemberek véleményének megismerésére a leginkább megfelelő alkalmat az említett szakmai kerekasztal-beszélgetés adta. A következőkben az itt elhangzott legfontosabb megállapításokat ismertetjük:

- A profitmaximalizálás érdekében a szórakozóhelyek üzemeltetői sokszor félreteszik a szabályokat, például a szükségesnél kevesebb biztonsági őrzt alkalmaznak, a megengedettnél több embert engednek be, ezért jellemző ezekre a helyekre a zsúfoltság. A legtöbb gond azokkal a szervezőkkel van, akik ideiglenesen próbálnak meg szórakozóhelyeket nyitni.
- A biztonsági őrök viselkedésével kapcsolatos panaszok ritkán jutnak el a Személy-, Vagyonvédelmi és Magánnyomozói Szakmai Kamarához (a továbbiakban: kamara), de néhány ilyen eset előfordult. Például eltávolították az állásából azt a biztonsági őrzt, aki az egyik belvárosi szórakozóhelyen a vendéget durván megfogva, a gyerekei szeme láttára lökte ki az utcára. Esetenként előfordul, hogy feketén alkalmaznak priuszos személyeket biztonsági őrként. Fontos, hogy a biztonsági őrök „tiszták” legyenek, legyen meg a szükséges vizsgájuk, és megfelelő kapcsolatban legyenek a rendőrséggel. Ahol ez nincs meg, ott a rendőrség gyakrabban fog razziázni.
- Arról sem feledkezhetünk meg, hogy az éjszakai szórakozóhelyeknek is több típusuk van, például a klasszikus éjszakai bárók nem ritkán a szervezett bűnözés valamelyik ágához kötődtek, kötődnek. A tömegszórakozásra szolgáló helyek látszólag biztonságosak, a probléma sokszor az utcán, közterületeken jelenik meg (például fiatalok kirablása, garázdaságok stb.).
- A fővárosi éjszakai szórakozóhelyek piaca viszonylag koncentrált, bár nem egyetlen személy vagy érdekcsoport uralja, de vannak rendkívül meghatározó, erős befolyással bíró személyek, akiknek a szerepe egyre nő: a torta legértékesebb részén nem túl sok ember osztozik. Van olyan személy, akinek országos szinten is kiterjedt kapcsolatai vannak, de a vidéki helyeket alapvetően a helyi erős emberek uralják.
- Az éjszakai szórakozóhelyek üzemeltetése borzasztó nagy üzlet, egy-egy nagyobb hely évente több százmillió forint tiszta bevételt hoz. A szórakozóhelyek

üzemeltetői abban érdekeltek, hogy lehetőleg se bent, se közvetlenül a szórakozóhely előtt ne legyen konfliktus. A benti konfliktusokat általában a biztonsági őrök „elintézik”, ritkán fordulnak a hatóságokhoz. Az üzemeltőknek az a lényeg, hogy a közönség fogyasszon.

- A jogalkalmazási, bírósági tapasztalatok azt mutatják, hogy az első konfliktushelyzet a beléptetésnél adódik: kit, milyen feltételekkel engedhet be a biztonsági őr. Gondot okoz a veszélyes eszközök bevitele a szórakozóhelyekre, illetve azok használata a nézeteltérés folytatásaként a közterületen.
- A *védelmi zsarolás* a rendszerváltozás után alakult ki. Előfordult, hogy egyes bűnözői körök ráerőszakolták a védelmet az adott szórakozóhelyre, majd egy idő után átkerült a hely ahhoz, aki a védelmet ellátta. Ma már ez nem domináns jelenség, alapvetően eldőlt az erőviszonyok, tudni lehet, hogy ki kivel van, kialakult a szórakozóhelyek tulajdonosi szerkezete, viszonylag stabil helyzet jött létre. Mindazonáltal számolni kell a második generációs bűnözéssel, ennek tagjai már jobb társadalmi közegből valók, képzetebbek, rafináltabbak, más módszereket alkalmaznak, ez újfajta próbatétel a rendőrség számára is.
- A szórakozóhelyekkel kapcsolatos erőszakos bűnözés speciális, de nem ritka esete az úgynevezett túlszámlázás, amikor főként külföldi turistáktól a fogyasztásuk mértékénél jóval nagyobb összeget követelnek fenyegetés vagy erőszak alkalmazásával. A kiszolgáltató helyzetben, idegen nyelvi környezetben, sokszor alkoholos befolyásoltság alatt álló megfélemlített áldozatok gyakran nem tesznek feljelentést, így számos ügy rejtve marad.
- Néhány éve megjelent az úgynevezett Gina nevű kábítószer, amely súlyos gondot okoz.¹² Az érintettek egy része akaratlanul kerül a hatása alá¹³, de ezt nehéz bizonyítani, 14-16 óra múlva ugyanis teljesen kiürül a szervezetből, és az ilyenkor elkövetett nemi erőszak esetén hiányoznak a klasszikus külsérelmi nyomok az áldozat testéről. Persze vannak, akik önként fogyasztják, de nem találják el a saját adagjukat, bódultak lesznek, vagy részegnek tűnnek, ezért a biztonsági őrök egyszerűen kidobják őket az utcára, a mentőket viszont nem értesítik, úgy gondolják, hogy a közterületi esemény már nem az ő gondjuk. Néhányan később feljelentést tesznek ismeretlen tettes ellen, aki szerintük az italukba keverte a drogot.

---

¹² A Gina fantázianevű szintelen, szagtalan randidrogot italba keverve alkalmazzák, néhány cseppje is tizenöt-húsz perc elteltével kiszámíthatatlan hatást, bódult, euforikus állapotot válthat ki, négy-hat órára ellenállás-képtelenné teszi a fogyasztót, aki így könnyen nemi erőszak áldozatává válhat. <http://hu.wikipedia.org/wiki/GHB>

¹³ Szentes A.: GINA kábít a budapesti éjszakában. RTL Hírek, 2008. szeptember 29. <http://www.rtlklub.hu/hirek/belfold/cikk/219671>

- Egyértelműen *megváltoztak a szórakozási szokások*, a buli egyre később kezdődik, a résztvevők egyre fiatalabbak, többnyire már úgynevezett „*alapozás*” után mennek a szórakozóhelyekre. A konfliktusok háttérben leginkább az alkohol és a kábítószer áll, valamint az úgynevezett „*sensation seeking*”, az élménykeresés. A fiatalok általában nem kapnak megfelelő közösségi-élmény-mintát, az a menő, amit a médiában látnak; a „*nightlife*” Nyugat-Európában is probléma. Budapesten alapvetően a péntek és a szombat éjszaka szól a bulizásról, de Debrecenben például a szerda az egyetemisták bulinapja, mert a sok kollégista hétvégén már általában hazautazik.
- A fiatalok szemléletének alakulása a jelenség kulcsa, de gondot okoz, hogy nehéz elérni őket, felhívni a figyelmüket a veszélyekre, pedig ebben az iskola is szerepet játszhatna. A kamara elnöke jelezte, hogy szeretnének eljutni az iskolákba, és tájékoztatnák a diákokat azokról a módszerekről, amelyek segítenének abban, hogy ne csak a szórakozóhelyre jussanak el, hanem egészségesen, biztonságosan haza is érjenek. Persze köztudott, hogy a fiatalok a felnőtté válás útján sokszor kifejezetten keresik a tiltott helyzeteket, dolgokat, ezért fontos a megfelelő szabályalkotás és az értelmes szabályok betartatása.

Az üzemeltetők nézőpontja

Az üzemeltetőkkel készített interjúk, illetve a kitöltött kérdőívek alapján a vizsgált szórakozóhelyek jellemzőit, valamint az üzemeltetők álláspontját a következő főbb megállapításokban foglalhatjuk össze.

Általános adatok:

- A felkeresett szórakozóhelyek különböző típusúak és besorolásúak voltak, a romkocsmától a night-clubon át a nívós, magas kultúrát is közvetítő elegáns szórakozóhelyig. Szinte minden felkeresett szórakozóhely délutántól hajnalig üzemelt, hétvégén hosszabbított nyitva tartással.
- A válaszadók valamennyien férfiak voltak, többen diplomások, foglalkozásuk általában üzletvezető, egy helyen az üzletben rendszeresen tartózkodó, az üzletmenetet kiválóan ismerő ügyvéd tulajdonos nyilatkozott. Életkorukat tekintve huszonöt és ötven év közöttiek voltak, és átlagosan tíz-tizenöt éve dolgoztak a vendéglátóiparban, míg az adott helyen a többségük egy-két éve, de néhányan tíz éve, vagy annál is hosszabb ideje.
- Az üzemeltetők megítélése szerint a vendégkörük vegyes, de elsősorban a húsz és harmincöt év közötti, középosztályhoz tartozók, tíz-tizenöt százaléuk külföldi, főként nyugat-európai állampolgár.

A biztonsággal, közbiztonsággal kapcsolatos kérdések:

- A válaszadók véleménye szerint a megkérdezés előtti egy évben stagnált az ország közbiztonsága (egyetlen válaszadó kivételével, aki szerint romlott). Saját üzletükben ketten javulásról, a többiek változatlan biztonsági helyzetről számoltak be.
- Megoszlottak a vélemények arról, hogy a budapesti vagy a vidéki éjszakai életet tartják-e veszélyesebbnek. A fővárosban veszélyfaktornak tartják a sok „összezárt”, más-más kultúrkörből érkező, egymást nem ismerő és egymásra nem figyelő, sokszor különböző nemzetiségű embert. Vidéken gondot okoz az erős identitás és a territórium védelme az idegenektől, továbbá az, hogy szerintük gyengébb a szórakozóhelyek biztonsági őrzése.
- A válaszadók többsége szerint a fővárosi szórakozóhelyeken felkészült biztonsági személyzet, megfelelő szakemberek dolgoznak, ezért nem valószínű a Cozma-esethez hasonló ügy előfordulása.
- A válaszadók véleménye szerint nincsenek egyes látogatói körhöz köthető tipikus bűncselekmények. Egyöntetű vélemény szerint nem lehet az előforduló rendbontásokat valamely etnikumhoz kötni. A romákkal sincs különösebb gond, a kulturált megjelenésű, viselkedésű személyeket beengedik, de az úgynevezett „újítságokat” (zsebtolvajokat) általában ismerik, kiszűrik. Az angolok hangosabbak az átlagnál, de általában ők sem szoktak erőszakosan viselkedni. A fogyasztók „problémásságára” vonatkozóan az interjúalanyok a legfiatalabb korosztályra, valamint több esetben a túlságosan „öntudatos”, lerészegedett céges/bankos bulizókra panaszkodtak, akik néha hangos, garázda magatartást tanúsítanak, és főleg egymást inzultálják. Az egymást nem ismerő vendégek közötti konfliktus gyakori oka az önérzet megsértése, illetve a féltékenység. Súlyosabb tettelegesség ritkán fordul elő, mert a biztonsági személyzet idejében közbelép.
- Az elmúlt egy évben csak egy-egy kisebb jelentőségű erőszakos bűncselekményről számoltak be (lökdösődés, pofozkodás). Rendőri intézkedésre nagyon kevésszer került sor. A többi, bagatellnek minősített esetet belső körben, a biztonsági őrök közreműködésével elintézték.
- Minden válaszadó azt mondta, nem tud arról, hogy a környező szórakozóhelyeken történt volna említésre méltó cselekmény egy-egy lökdösődésen kívül. Véleményük szerint mindenhol hatékony biztonsági szolgálat működik.
- Biztonsági intézkedésként szinte minden vendéglátóhelyen van úgynevezett face-control (belépők ellenőrzése), biztonsági személyzet dolgozik a belső térben, és általában zártláncú, képrögzítésre képes kamerarendszer is működik. Az egyik zezugos pinchelyiségben üzemelő szórakozóhelyen

LED lámpás figyelmeztető rendszert használnak, amely diszkréten jelzi a biztonsági őröknek azt a területet, ahol probléma adódik.

- A megelőzés szempontjából egyöntetű vélemény volt, hogy legfontosabb a potenciális rendbontók kiszűrése, ezért erős face-controlra van szükség.
- A biztonságról többnyire külsős biztonsági személyzet gondoskodik, ők kiképzett személyek, gyakran fegyveres testületek volt tagjai. Az üzemeltetők túlnyomó többsége elégedett volt a biztonsági személyzet munkájával. Akadt azonban olyan megkérdezett is, aki bevallotta, hogy cserére volt szükség, mert a korábbi őrök túlságosan agresszívak voltak, és emiatt gyakrabban járt kint a rendőrség.
- A rendőrséggel való kapcsolatot mindenki jónak ítélte, volt, aki kiemelte, hogy ez főként a kerületiekkel való viszonyra vonatkozik. Ritkán van szükség a beavatkozásokra, leginkább zsebtolvajlások fordulnak elő, átlagosan havi egy-egy alkalommal. Egyöntetű véleményként hangzottak, hogy a környező utcákban örömmel vennék az intenzívebb rendőri jelenlétet, a saját üzletükben azonban nem, mert az szerintük elriasztaná a vendégek többségét. A válaszadók sehol sem észlelték a polgárőrök jelenlétét, ennek az az elsődleges oka, hogy ők alapvetően közterületen látják el feladatukat.
- A válaszadók nem szívesen nyilatkoztak negatívan a konkurenciáról, így arra a kérdésre sem szívesen adtak érdemi választ, hogy szerintük melyek a nem biztonságos szórakozóhelyek. Akik mégis válaszoltak, azok a Hajógyári-szigeten lévőket jelölték meg az ott előforduló drogok, a yuppie és újgazdag fiatalok részeges partijai miatt. Azt azonban megemlítették, hogy több helyen a megengedettnél továbbra is jóval nagyobb tömeg szórakozik, e helyeken azonban általában előre értesülnek az ellenőrzésekről, és akkor betartják a szabályokat.
- Az interjúalanyok mindegyike az erőszakos cselekmények kiváltó okaként az alkoholos és egyéb tudatmódosító szerek hatása alatti állapotot, a mindennapi stressz agresszív feloldását jelölte meg. Úgy vélik, hogy a hatékonyabb megelőzés érdekében a környéken erősebb rendőri jelenlét szükséges, másrészt többek szerint lehetővé kellene tenni, hogy a rendőrök munkaidő után elláthassák a szórakozóhelyek biztonsági szolgálatát. Többen javasolták a vendéglátóhelyek környékének térfelügyelő kamerákkal történő megfigyelését. A legfontosabbnak azonban a vendégekre való odafigyelést, az erős face-controlt tartják. Egyes vélemények szerint már a lefogyasztható belépődíjnak is szűrő szerepe van.

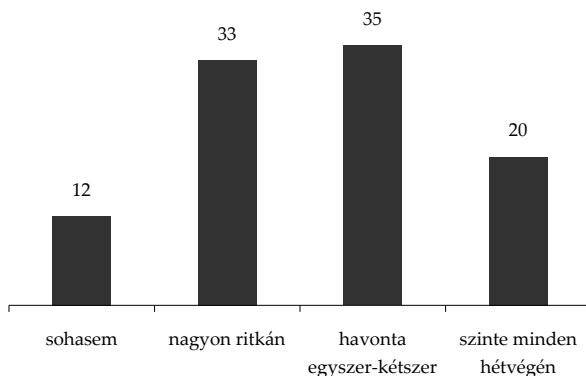
A vendégek tapasztalatai

Amint a módszertani részben jeleztük, a kutatás e szakaszában 662 tanuló (536 középiskolás és 126 egyetemi hallgató) töltötte ki kérdőívünket. Közülük hetvenheten (12 százalék) válaszolták azt, hogy sohasem járnak a fővárosban éjszakai szórakozóhelyre (az egyetemisták közül mindössze hárman). Tehát a túlnyomó többség kisebb-nagyobb rendszerességgel előfordul ezeken a helyeken.

Harminchárom százalékuk csak nagyon ritkán, harmincöt százalékuk havonta egyszer-kétszer, míg húsz százalékuk szinte minden hétvégén. A továbbiakban elsősorban az utóbbiak, a szórakozóhelyekre járók véleményét ismertetjük, mivel nekik lehetnek megalapozottabb ismereteik, és külön jelöljük, amikor a fővárosi szórakozóhelyeket soha fel nem keresők álláspontját is prezentáljuk.

1. számú ábra

Milyen gyakran jár a fővárosban éjszakai szórakozóhelyre? (%)

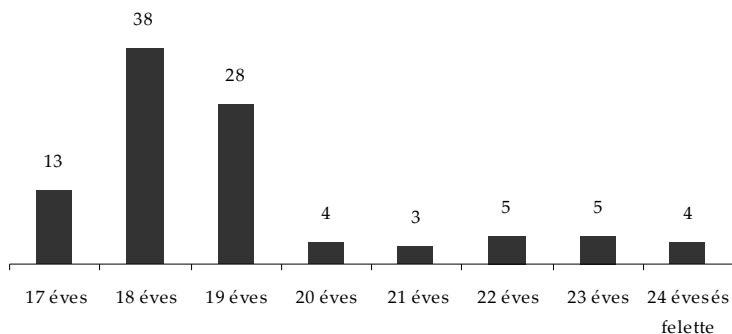

A kérdőívet kitöltők között a férfiak és a nők aránya szinte teljesen azonos, a járók között ötven-ötven százalék, míg a nem járók közül 53 százalék nő, 47 százalék férfi, tehát a nemek közötti megoszlás tekintetében e téren nem tapasztaltunk eltérést.

Az oktatási intézmény típusa szerint 79 százalékuk középiskolás (56 százalék szakközépiskolás, szakiskolás, 23 gimnazista), 21 százalékuk pedig egyetemi hallgató volt.

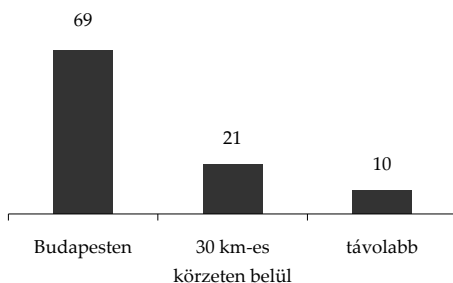
A válaszadók többsége 18-19 éves volt (38, illetve 28 százalék), a 24 év felettiak csupán négy százalékot képviseltek.

2. számú ábra
A válaszadók életkora (betöltött életév szerint) (%)

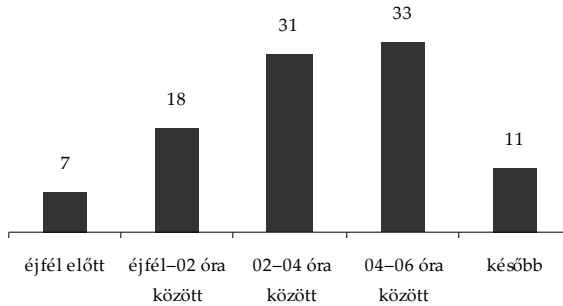
A lakóhelyet tekintve a járók 69 százalékuk lakott a fővárosban, 21 százalékuk a 30 km-es agglomerációban, míg 10 százalékuk távolabb. E szerint annak ellenére, hogy a tanulók 31 százalékuk nem Budapesten lakik, mégis fel szokták keresni a fővárosi éjszakai szórakozóhelyeket. Természetesen a lakóhely elhelyezkedése azért szerepet játszik a szórakozóhelyek látogatásában, mivel a nem járók közül többen (51 százalék) laktak Budapesten kívül (32 százalékuk a 30 km-es agglomerációban, 19 pedig távolabb).

3. számú ábra
A válaszadók lakóhelye (%)

A korábbi korosztályok szórakozási szokásaitól eltérő, napjainkra jellemző tünet, hogy a fiatalok később indulnak szórakozni, és a késő hajnali, sőt néhányan a reggeli órákig maradnak ki. A legtöbben este nyolc óra körül indulnak el (24 százalék), kilenckor 16, tíz órakor 21, tizenegykor pedig 13 százalékuk. Ebből következik, hogy éjfél előtt csupán 7 százalékuk tér haza, míg leggyakrabban, egyharmad arányban hajnali négy és hat óra között, de 11 százalékuk még ennél is később.

4. számú ábra
Általában hány órákor ér haza, amikor szórakozni megy? (%)

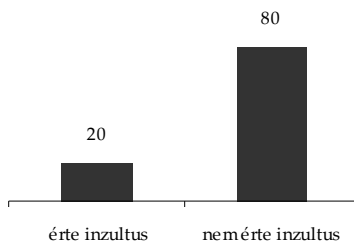
A szórakozóhelyeket látogató fiatalok többsége (60 százalék) általában hét órát vagy annál többet tölt az otthonától távol, 10 százalékuk 13 órát vagy többet. Ebbe az időtartamba azonban nemcsak a szórakozóhelyeken töltött idő, hanem az utazással és egyéb helyen (például a szórakozóhelyre indulás előtt a barátoknál) töltött idő is beleszámít. A fiatalok jellemzően tíz főnél kisebb baráti társasággal járnak szórakozni (81 százalék), rendkívül kevesen szoktak egyedül menni (egy százalék), de kizárólag a párjukkal is csupán három százalékuk.

5. számú ábra
Általában kikkel szokott szórakozni menni? (%)

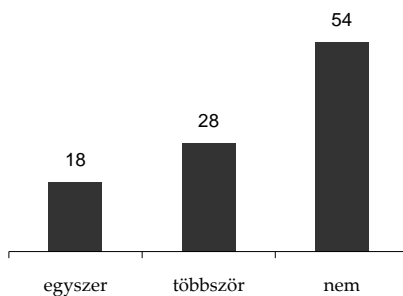
A válaszadók húsz százaléka számolt be arról, hogy fővárosi szórakozóhelyen már érte erőszakos inzultus. Ezek azonban nem feltétlenül büntetőjogilag tényállászerű cselekmények, bár többen pofozkodást, verekedést, rablást, hajhúzást említettek, de sokan úgynevezett kötekedést, összetűzést, inzultálást, amely kifejezésekről nehéz megállapítani, hogy pontosan mit is takarnak, illetve néhányan úgynevezett beszólást, összeszólalkozást, telefonlopást, amelyek nem erőszakos cselekmények.

6. számú ábra
Érte-e már valamilyen erőszakos inzultus fővárosi szórakozóhelyen? (%)

Másokat érintő erőszakos cselekményről már jóval gyakrabban, 46 százalékos arányban történt említés (18 százalékos arányban egy ízben, míg 28 százalék esetében többször is). Bár egyes esetekben itt is kérdéses a kategóriába sorolás, a megfogalmazások alapján már az említett esetek jóval nagyobb része minősül erőszakos tettnek (például tömegverekedés, verés, ütés, tettlegesség stb.), mint a személyes érintettségénél. Ez valószínűleg arra vezethető vissza, hogy a más személyeket érő inzultusokat a megkérdezettek valóban csak a súlyosabb, erőszakosnak minősülő esetekben tartották említésre érdemesnek.

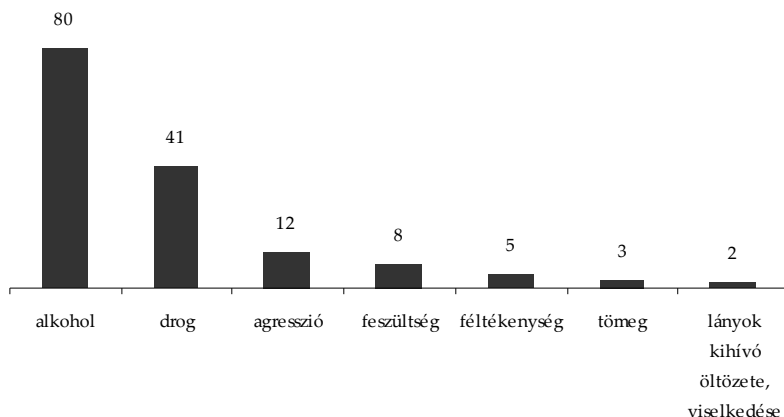
7. számú ábra
Volt-e már szemtanúja fővárosi szórakozóhelyen másokat érintő erőszakos cselekménynek? (%)

Arra a nyitott kérdésre, hogy a válaszadó szerint *mely tényezők okozzák a legtöbb erőszakos cselekményt* a szórakozóhelyeken, legtöbben az alkoholt (80 százalék), valamint elég sokan a drogot (41) jelölték meg. A megkérdezettek 12 százaléka az agressziót, nyolc százaléka a feszültséget, öt százalék a féltékenységet, három százalék a tömeget, két százalék pedig a lányok kihívó öltözetét, viselkedését említette.

8. számú ábra

Milyen tényezők okozzák a legtöbb erőszakos cselekményt a szórakozóhelyeken? (%)

Arra a szintén nyitott kérdésre, hogy *kik, mely személyek okozzák a legtöbb erőszakos cselekményt* a szórakozóhelyeken, legtöbbször a romákat jelölték meg (42 százalékkal), a „beképzelteteket”, „felvágósakat” hat, a szkinhedeket, „rasszista magyarokat” öt százalékkal tartotta veszélyesnek. A romákkal kapcsolatos ilyen ellenszenv feltehetően az általános előítéletből és nem a konkrét tapasztalatokból származik, mivel a szórakozóhelyek üzemeltetői – annak ellenére, hogy a beszélgetésekből kiderült, a többségük nem szimpatizál a romákkal – általában nem tartották őket olyanoknak, akikkel különösen sok gond lenne.

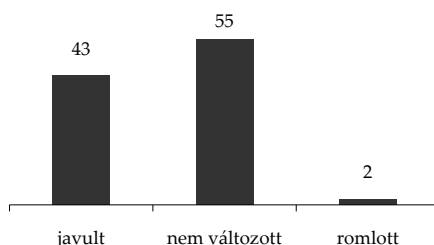
A szórakozóhely kiválasztásánál a válaszadók 49 százaléka állította azt, hogy nagymértékben játszik szerepet a döntésében, hogy azt mennyire tartja biztonságosnak, 34 százalékkal ezt kismértékben veszi figyelembe, míg 17 százalékkal bevallottan egyáltalán nem foglalkozik ezzel a szemponttal. E kérdésnél jelentős különbség mutatkozott a nemek között: úgy tűnik, a nők sokkal elővigyázatosabban, több figyelmet fordítanak arra, hogy a felkeresett szórakozóhely biztonságos legyen (58 százalékkal döntésében nagy-, 30 százalékkal kismértékben játszik ez szerepet, míg csupán 12 százalékkal nem foglalkoztatja e kérdés). Ezzel szemben férfiaknál ez a szempont 38,5, 38,5 és 23 százalékkal arányban jelentkezik, tehát a férfiak csaknem negyedét nem érdekli a kiválasztott szórakozóhely biztonsági szintje, kockázatossága.

Arra a kérdésre, hogy a válaszadó nevezzen meg három olyan fővárosi szórakozóhelyet, amelyet nem tart biztonságosnak, a legtöbbször a Hajógyári-szigeten lévő helyeket jelölték meg. Közülük is kiemelkedik a Coronita, a jól ismert after party

music club, amely hajnali négy órakor nyit, és sokak véleménye szerint a drogosok törzshelye.

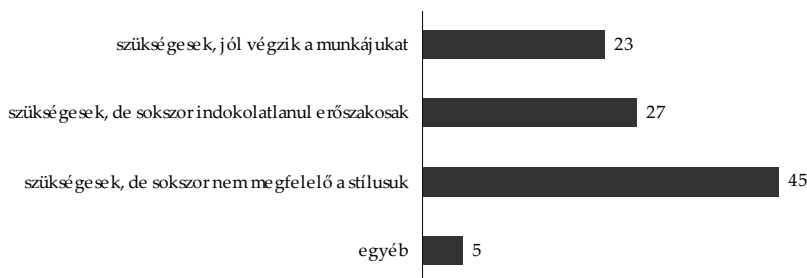
A West-Balkánban történt tragédia óta a megkérdezettek jelentős része (43 százalék) szerint javult a *szórakozóhelyek biztonsága*, 55 százalékuk szerint nem változott a helyzet, míg elenyésző számban (két százalék) gondolták úgy, hogy romlott.

9. számú ábra
Tapasztalata szerint a West-Balkánban történt tragédia óta változott-e a szórakozóhelyek biztonsága? (%)

A szórakozóhelyeken tevékenykedő *biztonsági őrök* a biztonsági helyzet kulcsszereplői, nincs is olyan komolyabb üzlet, ahol ne alkalmaznák őket. Törvényes és szakszerű fellépésük sok súlyosabb cselekményt megakadályozhat, mindamellett gyakran hallani a túlkapásaikról is. A megkérdezettek nagyjából kivétel nélkül szükségesnek tartják a jelenlétüket, de csupán 23 százalékuk elégedett velük maradéktalanul és véli úgy, hogy jól végzik a munkájukat. A legtöbben a stílusukat nem tartják megfelelőnek (45 százalék), míg a válaszadók 27 százaléka szerint sokszor indokolatlanul erőszakosak.

10. számú ábra
Mi a véleménye a szórakozóhelyeken tevékenykedő biztonsági őrökről? (%)

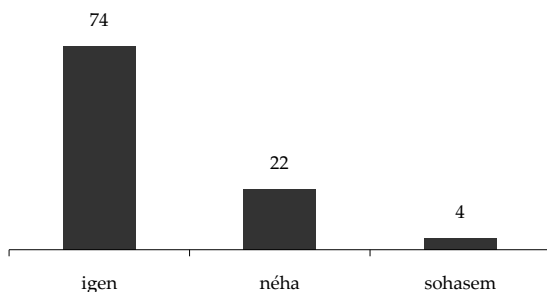
A biztonsági őrök szerepének jelentőségét mutatja az a tény is, hogy könnyebb sérülést okozó bántalmazás esetén a válaszadók 44 százaléka az ő intézkedésüket kérné, míg a rendőrséghez 28 százalékuk fordulna. 16 százalékuk úgy gondolja, hogy a sérelem megbosszulása lenne a legcélravezetőbb megoldás, míg 9 százalékuk semmilyen intézkedést, eljárást sem szeretne, ezért inkább senkinek sem szólna, és túllépne az eseten.

11. számú ábra
**Mit tenne, ha egy szórakozóhelyen úgy bántalmaznák,
 hogy könnyebb sérülést szenvedne? (%)**

Az éjszakai szórakozás és az *alkoholfogyasztás* szoros korrelációját mutatja, hogy a megkérdezetteknek csupán négy százaléka nem szokott sohasem alkoholt inni, 22 százalékuk néha, 74 százalékuk pedig mindig. A szórakozóhelyre járó egyetemisták 82 százaléka, a szakközépiskolások/szakiskolások 72, a gimnazistáknak pedig 71 százaléka fogyaszt mindig alkoholt, amikor éjszaka szórakozni megy.

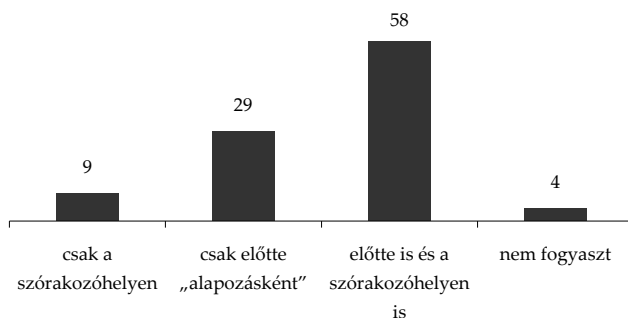
12. számú ábra
Szokott-e alkoholt fogyasztani, amikor éjszaka szórakozni megy? (%)

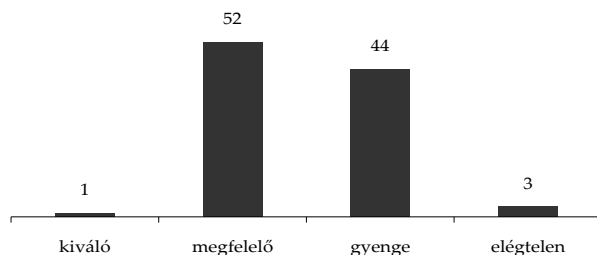
Bevett szokás az úgynevezett *alapozás*, vagyis a szórakozóhely felkeresése előtti alkoholfogyasztás, ami gondoskodik a kellően laza hangulatról, és emellett költségcsökkentő hatása is van, mivel jóval olcsóbb forrásból történik, mint a szórakozóhelyek árszínvonala. A válaszadók 29 százaléka nyilatkozott úgy, hogy csak a szórakozás megkezdése előtt, alapozásként fogyaszt alkoholt, 58 százaléka szórakozóhelyen és előtte is, és csupán kilenc százalékuk iszik kizárólag a szórakozóhelyen, négy százalék pedig sehol sem.

13. számú ábra
Amikor szórakozni megy, hol fogyaszt alkoholt? (%)

A *kábítószereket* a többség (46 százalék) több baj okozójának tartja, mint az alkoholt. A válaszadók 35 százaléka szerint ugyanannyi gondot jelentenek, míg 19 százalékuk véleménye szerint a kábítószeres kevésbé veszélyesek. A könnyű drogok esetleges legalizálását a döntő többség (58 százalék) elutasítja, 28 százalék egyetértene vele, 14 százalék pedig nem tudott határozott választ adni erre a kérdésre. A fővárosi éjszakai szórakozóhelyek *biztonságát négyfokú skálán* a válaszadók 52 százaléka megfelelőnek, 44 gyengének, három elégtelennek egy százalék pedig kiválónak értékelte.

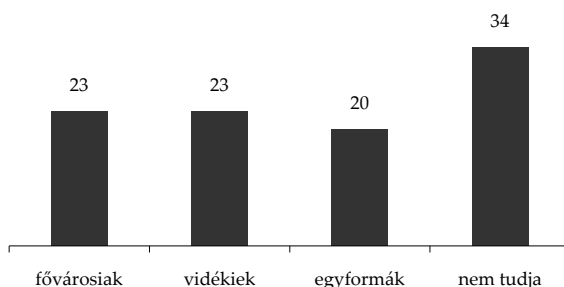
14. számú ábra
Milyennek tartja a fővárosi éjszakai szórakozóhelyek biztonságát? (%)

Egyértelműen határozott vélemény a vendégek részéről sem alakult ki azzal a kérdéssel kapcsolatban, hogy a fővárosi vagy a vidéki éjszakai szórakozóhelyek biztonságosabbak-e. A megkérdezettek egyaránt 23-23 százaléka voksolt a két lehetőség valamelyikére, míg 20 százalékuk úgy gondolta, hogy egyformák, 34 százalékuk pedig nem tudott állást foglalni.

15. számú ábra

Véleménye szerint a fővárosi vagy a vidéki szórakozóhelyek biztonságosabbak? (%)

Arra a kérdésre, hogy szokott-e magánál tartani valamilyen önvédelmi eszközt, amikor éjszaka szórakozni megy, a megkérdezettek nyolcvan százaléka nemleges választ adott. Az önvédelmi eszközök közül legnépszerűbbnek a gázspray és a paprikaspray (ezekkel a megkérdezettek nyolc százaléka szokta felfegyverezni magát), a kés, bicska (négy százalék), valamint a boxer (két százalék) bizonyult. Emellett néhányan megjelölték még a viperát, a sokkolót és a gázpisztolyt is. Egyéb önvédelmi eszközként beszámoltak még acélbetétes bakancsról, biliárdgolyóról, öngyújtóról („ökölbe szorítva a verekedés során”), és parfümről: „ha bántanak, a szemükbe fújom”. Néhányan többéves karatetudásukra hivatkoztak, és volt, aki önvédelmi eszközként azt írta, hogy „a bátyám”. A férfiak és a nők egyébként csaknem azonos, egyötöd-egyötöd arányban visznek magukkal szórakozáskor önvédelmi eszközt, csak míg a férfiak a kést kultiválják, addig a nők a gázspray-t.

Az erőszakos bűncselekmények megelőzésének eszközei közül (a 21 válaszlehetőségből többet is meg lehetett jelölni) a sor legelején – talán kissé meglepő módon – a bűnmegelőzés társadalmi eszközei álltak: a jobb családi nevelés (61 százalék), illetve a magasabb életszínvonal (53). Negyven százalék feletti eredményt ért el a több rendőr (47), az általában súlyosabb büntetések (43), illetve az erőszakos hajlamúak kötelező pszichológusi kezelésének (41) hangsúlyozása is. A válaszadók legkevésbé alkalmas prevenciós eszköznek a kínzást jelentő büntetések alkalmazását (10), a jövőbeni genetikai beavatkozás lehetőségét az erőszakos gének kiiktatására (7)

és az alkoholtilalom bevezetését (4) tekintették. Utóbbi mutató egyébként pontosan megegyezik az alkoholt sohasem fogyasztók arányával.

A szórakozóhelyeket nem látogatók e kérdés kapcsán általában erőteljesebben fejezték ki a keményebb megoldások, állami, hatósági intézkedések iránti igényüket, mint a szórakozóhelyekre járók.

Így például több rendőrt 57 százalékuk, a kábítószer-terjesztőkre a legsúlyosabb büntetés kiszabását 51 százalékuk, a rendőrök számára nagyobb hatalom biztosítását 23 százalékuk, a kínzást jelentő büntetések alkalmazását, a szemet szemért, fogat fogért elv érvényesítését és az alkoholtilalom bevezetését is 17 százalékuk tartotta alkalmas megelőzési eszköznek.

A szórakozóhelyre járó fiatalok 38, a nem járók 30 százaléka hallott arról, hogy a szülők riadóláncot hoztak létre a gyermekeik biztonságos szórakozásáért. Négy megkérdezett szülője, ötnek pedig egyéb hozzátartozója, ismerőse vesz részt a riadólánc tevékenységében.

Táblázat
Milyen eszközökkel lehetne leghatékonyabban megelőzni az erőszakos bűncselekményeket?

Eszközök	Megoszlás (%)
alkoholtilalom bevezetése	4
jövőbeni genetikai beavatkozás az erőszakos gének kiiktatására	7
kínzást jelentő büntetések alkalmazása	10
szemet szemért, fogat fogért elv érvényesítése	11
önvédelmifegyver-tartás engedélyezése	14
szomszédok nagyobb odafigyelése	15
rendőrök számára nagyobb hatalom biztosítása	17
kevesebb erőszak a filmekben, számítógépes játékokon stb.	21
erőszakos hajlamúak kötelező orvosi kezelése	25
halálbüntetés visszaállítása	26
polgárőrök számának növelése	27
konfliktuskezelő tréningek	35
kábítószer-terjesztőkre a legsúlyosabb büntetés kiszabása	36
több munkahely	38
támadás esetén korlátlan önvédelmi jog	38
jobb iskolai nevelés	40
erőszakos hajlamúak kötelező pszichológusi kezelése	41
általában súlyosabb büntetések	43
több rendőr	47
magasabb életszínvonal	53
jobb családi nevelés	61

Összegzés

Az utóbbi években jelentősen megváltozott a fővárosi éjszakai élet és a fiatalok szórakozási kultúrája is. Budapest hétvégenként éjszaka a szórakozóhelyek környékén teljesen más arcát mutatja, szinte egyetlen nagy bulivá alakul át. Megváltozott a szórakozóhelyek világa, mind mennyiségileg, mind szerkezetileg, minőségileg. Az egykorvolt néhány ifjúsági, egyetemi klub és egy-két night-club, éjszaka is nyitva tartó étterem szűk kínálatát felváltotta számtalan, nemzetközileg is ismertté vált romkocsmá, tömegeket befogadó diszkó, pub, klub. E szórakozóhelyeket nemcsak a hazai fiatalok tízezrei árasztják el, hanem – különösen a fapados légitársaságok térhódítása nyomán – nyugat- és észak-európai kortársaik is.

A fiatalok igénylik az önfelelt éjszakai szórakozást, a szülők meg aggódnak a teljesen felügyelet nélkül maradó, az éjszakába induló gyermekeik testi épsége, biztonsága miatt. Ezt az aggodalmat felerősítette a közelmúltban történt néhány, az éjszakai szórakozóhelyek világához kapcsolódó tragikus eset.

Egyértelműen megváltoztak a szórakozási szokások, a buli egyre később kezdődik, a résztvevők egyre fiatalabbak, többnyire már úgynevezett „alapozás” után mennek a szórakozóhelyekre. A konfliktusok hátterében leginkább az alkohol és a kábítószer áll, valamint az úgynevezett „sensation seeking”, az élménykeresés jelent veszélyt a fiatalok számára.

Az éjszakai szórakozóhelyek üzemeltetése rendkívül nagy üzlet, egy-egy nagyobb helynek évente több százmilliós tiszta bevétele van. A szórakozóhelyek üzemeltetői abban érdekeltek, hogy ne legyen nézeteltérés lehetőleg sem bent, sem közvetlenül a szórakozóhely előtt. A benti konfliktusokat általában a biztonsági őrök „elintézik”, ritkán fordulnak a hatóságokhoz. Az üzemeltetők számára az a lényeg, hogy a közönség fogyasszon.

A védelmi zsarolás már nem domináns jelenség, alapvetően eldőlt az erőviszonyok, kialakult a szórakozóhelyek tulajdonosi szerkezete, viszonylag stabil helyzet jött létre. Mindazonáltal számolni kell a második generációs bűnözéssel, ennek tagjai már jobb társadalmi közegből valók, képzetebbek, rafináltabbak, más módszereket alkalmaznak, ez újfajta próbatétel a rendőrségnek is.

A fővárosi éjszakai szórakozóhelyek piaca viszonylag koncentrált, bár nem egyetlen személy vagy érdekcsoport uralja, de vannak rendkívül meghatározó, erős befolyással bíró személyek, akiknek a szerepe egyre nő, a torta legértékesebb részén nem túl sok ember osztozik. Van olyan, akinek országos szinten is kiterjedt kapcsolatai vannak, de a vidéki helyeket alapvetően a helyi „erős emberek” uralják.

Biztonsági intézkedésként szinte minden jelentősebb szórakozóhelyen biztonsági személyzet dolgozik, úgynevezett face-controllt (belépők ellenőrzése) alkalmaznak, a belső térben pedig zártláncú, képrögzítésre képes kamerarendszer működik.

Az üzemeltetők a környező utcákban örömmel vennék az intenzívebb rendőri jelenlétet, a saját üzletükben azonban nem, mert szerintük az elriasztaná a vendégek többségét.

A kutatáskor megkérdezett vendégek (középiskolások és egyetemi hallgatók) többsége (52 százalék) megfelelőnek ítélte a fővárosi éjszakai szórakozóhelyek biztonságát (44 százalék gyengének, három elégtelennek egy pedig kiválónak).

A megkérdezettek szinte kivétel nélkül szükségesnek tartják biztonsági őrök jelenlétét, de csak 23 százalékuk elégedett velük maradéktalanul és véli úgy, hogy jól végzik a munkájukat. A legtöbben a stílusukat nem tartják megfelelőnek (45 százalék), míg a válaszadók 27 százaléka szerint sokszor indokolatlanul erőszakosak.

Nem állítható, hogy Budapesten teljesen veszélytelen az éjszakai szórakozás, hiszen különösen az alkohol, illetve az egyéb tudatmódosító szerek hatása alatt lévők esetenként kiszámíthatatlan erőszakos cselekményeket is elkövethetnek, illetve az e szereket (esetleg akaratlanul is) fogyasztók könnyen áldozatokká válhatnak, de úgy tűnik, a fővárosi éjszakai szórakozóhelyeken kevésbé a csoportosan elkövetett, élet, testi épség elleni, súlyos, szándékos bűncselekményektől kell tartani, mint inkább a megengedettnél nagyobb tömeg miatti potenciális tragédiáktól.

A prevenció legfontosabb eszköze a szabályok következetes betartása és betartatása, a hatóságok részéről nemcsak a tragédiákat követő, kampányszerű, hanem a folyamatos és előre nem látható kontroll. Lényeges, hogy csak megfelelő képesítésű, kulturált biztonsági őrök lássanak el szolgálatot. Mindemellett a szórakozóhelyek környezete, a környező közterületek gyakran súlyosabb veszélyeket rejtnek, mint az ellenőrzött belső terek.

A vendégek oldaláról az áldozattá válás elkerülésének fontos szempontja, hogy lehetőség szerint ne egyedül, hanem mindig többen, egymásra figyelve, felelősséggel, a zsúfolt helyeket és a kötekedésre okot adó szituációkat kerülve szórakozzanak.